

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

Prijedlog

PROGRAM

podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2016/2017. godinu

(Prečišćeni tekst)

Podgorica, april 2016. godine

UVOD

Na osnovu Zakona o turizmu („Sl. list Crne Gore“, br. 61/10, 40/11, 53/11 i 31/14), Vlada Crne Gore donosi Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2016/2017. godinu.

Cilj Programa podsticajnih mjera je obogaćivanje i unapređenje kvaliteta turističke ponude uz poboljšanje marketing aktivnosti kako bi se privukli turisti sa novih emitivnih tržišta, a u pravcu generisanja većih prihoda u turizmu, produženja turističke sezone, povećanja stepena zauzetosti smještajnih kapaciteta, potrošnje i zaposlenosti.

Program se donosi na predlog Ministarstva održivog razvoja i turizma i Nacionalne turističke organizacije Crne Gore (NTOCG) i realizuje se putem raspisivanja javnih poziva za svaku mjeru pojedinačno.

Program uključuje pet mjera podrške, i to:

- Mjera I - Obogaćivanje i unapređenje ponude
- Mjera II - Podrška marketing aktivnostima za otvaranje novih emitivnih tržišta
- Mjera III – Podrška za sticanje licence za vodiča za kanjoning
- Mjera IV - Organizovanje manifestacija
- Mjera V – Turistička valorizacija i afirmacija kulturnog nasljeđa

MJERA I - OBOGAĆIVANJE I UNAPREĐENJE PONUDE

1. Predmet podrške: Sufinansiranje u realizaciji projekata kojima se obogaćuje i unapređuje turistička ponuda uvođenjem novih sadržaja;

2. Ukupan iznos sredstava: 60.000,00 €;

3. Ciljevi:

- Diverzifikovana turistička ponuda tokom čitave godine,
- Povezivanje pružaoca turističkih usluga i
- On-line promocija;

4. Korisnici:

- Preduzetnici i privredna društva registrovana za obavljanje turističke i / ili ugostiteljske djelatnosti (primarni i komplementarni ugostiteljski objekti za pružanje usluge smještaja i usluge pripremanja i usluživanja hrane i pića) registrovani u Crnoj Gori;
- Fizička lica pružaoci usluga smještaja u domaćinstvu i seoskom domaćinstvu (izdavaoci privatnog smještaja) registrovani u Crnoj Gori;

- Lokalne turističke organizacije;
- Udruženja pružaoca turističkih i ugostiteljskih usluga registrovana u Crnoj Gori;
- Za podršku koja se odnosi na online promociju korisnik može biti i nevladina organizacija registrovana u Crnoj Gori koja ima najmanje 8.000 jedinstvenih posjeta na godišnjem nivou;

Na javni poziv ne mogu se prijaviti subjekti koji još uvijek nijesu realizovali projekte kojima je odobrena podrška u okviru Programa podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2015/2016. godinu.

5. Namjena sredstava:

- Uređenje staza¹ (staze za planinarenje i biciklizam, tematske staze, staze za zimske sportove osim za alpsko skijanje i sl.) i odmorišta, vidikovaca, izvora i sl., uključujući i nabavku opreme za uređenje;
- Izrada GPS logova staza za turno skijanja sa opisom staze i fotografijama minimalne rezolucije 300 dpi za svrhu promocije;
- Postavljanje infrastrukture za sportsko-rekreativni turizam (npr. za rafting);
- Online promocija na specijalizovanim portalima za outdoor aktivnosti, na najmanje crnogorskom i engleskom jeziku. Sredstva mogu biti korišćena za prikupljanje podataka o sadržajima za outdoor aktivnosti, GPS logova staza, podataka o sadržajima na stazi i izradu fotografija i teksta za on line promociju;
- Zabavni parkovi – unapređenje postojećih i otvaranje novih;
- Sadržaji za djecu - unapređenje postojećih i otvaranje novih;

Rezultati projekata moraju biti u opštoj upotrebi.

Sredstva se ne mogu koristiti za:

- kupovinu nekretnine;
- troškove redovnog poslovanja (plate i ostala primanja zaposlenih, troškove prevoza i putovanja zaposlenih, studijska putovanja, pokriće gubitaka, poreze i doprinose, otplatu kredita, carinske i uvozne dažbine ili bilo koje druge naknade) izradu studija, elaborata, projektne i druge dokumentacije;
- iznajmljivanje i kupovinu vozila;
- kancelarijske troškove organizatora;
- za sve druge troškove koji nisu vezani za realizaciju prijavljenog projekta i ciljeve Programa i
- uređenje staza za planinarenje i planinski biciklizam koje pripadaju Nacionalnoj mreži planinskih staza.

---

¹ Ukoliko se uređuju staze za planinarenje i planinski biciklizam ne mogu pripadati Nacionalnoj mreži planinskih staza.

6. Iznos podrške i prihvatljivost troškova:

Najveći iznos sredstava koji se može odobriti je do 70% opravdanih/prihvatljivih troškova, dok je maksimalan iznos podrške 5.000 €, a u projektima koje se tiču isključivo online promocije, maksimalan iznos podrške je 3.000 €.

Korisnik podrške je u obavezi obezbijediti preostali iznos sredstava.

Korisnik podrške ne može kao svoje učešće u finansiranju projekta prikazati:

- ranije investirana sredstva, kao ni
- sredstva koja planira investirati u nekom narednom periodu nakon realizacije aktivnosti podržanog projekta.

Odobrena sredstva u iznosu od 50% mogu biti uplaćena nakon potpisivanja Ugovora, uz uslov da korisnik dostavi avansnu garanciju na taj iznos. Preostalih 50% sredstava uplaćuje se nakon realizacije projekta po dostavi finansijskog izvještaja, dokaza o namjenskom trošenju odobrenih sredstava, kao i dokaza o trošenju preostalih sredstava koje je obezbijedio korisnik i /ili drugi donator.

U slučaju da korisnik nije u mogućnosti dostaviti avansnu garanciju, ukupan iznos odobrenih sredstava uplaćuje se nakon realizacije projekta po dostavi finansijskog izvještaja, dokaza o namjenskom trošenju odobrenih sredstava, kao i dokaza o trošenju preostalih sredstava koje je obezbijedio korisnik i /ili drugi donator.

7. Potrebna dokumentacija:

- a) Zahtjev sa obrazloženjem po svakom kriterijumu koji se ocjenjuje;
- b) Opis projekta uz koncept funkcionisanja i održavanja tokom najmanje 5 godina nakon njegove realizacije;
- c) Plan aktivnosti koji uključuje rok realizacije po svakoj aktivnosti
- d) Finansijski plan sa:
  - projektovanim izvorima finansiranja;
  - obrazloženim pozicijama na koje se odnosi tražena novčana pomoć;
  - ostale bitne finansijske podatke i pokazatelje;
- e) Dokaz o pravnom statusu podnosioca zahtjeva;
- f) Ukoliko je podnosilac zahtjeva fizičko lice, pružalac usluga smještaja u domaćinstvu ili seoskom domaćinstvu ovjerena kopija odobrenja za obavljanje djelatnosti;
- g) Za podršku koja se odnosi na on-line promociju neophodno je dostaviti dokaz o posjetama i to eksportovani izvještaj iz sopstvenog sistema/Google Analytics (pdf) sa godišnjim podacima o broju posjeta, broju jedinstvenih posjeta i broju pregleda stranice (visits, unique visits i page view);

- h) Potvrdu o dobijenim sredstvima od strane državnih organa i institucija i njihovom namjenskom korišćenju, za protekle tri godine ili izjava korisnika;
- i) Pismo opštine i lokalne turističke organizacije kojim se podržava projekat i definisani model funkcionisanja i održavanja nakon njegove realizacije;
- j) Dokument (pismo namjere, memorandum o saradnji i sl.) kojim subjekti čije angažovanje uključuje model za funkcionisanje i održavanje nakon realizacije projekta prihvataju definisane obaveze.

NTOCG zadržava pravo da od podnosioca zahtjeva zatraži dodatna pojašnjenja.

8. Način podnošenja zahtjeva i dokumentacije:

Potencijalni korisnici podrške prijavljuju projekte podnoseći zahtjev za dodjelu sredstava i u prilogu dostavljaju traženu dokumentaciju.

Zahtjev sa pratećom dokumentacijom se dostavlja na adresu: Nacionalna turistička organizacija Crne Gore, adresa Marka Miljanova 17, Podgorica, direktno na arhivi sa oznakom: „**Prijava na Javni poziv za podnošenje zahtjeva za dobijanje podrške za projekte iz oblasti turizma za 2016. / 2017. – Mjera I - Obogaćivanje i unapređenje ponude**“.

Potencijalni korisnik podrške može dostaviti samo jedan zahtjev, dok se ne isključuje mogućnost da isto lice bude partner u više aplikacija.

9. Zahtjevi koji se neće razmatrati:

- a) zahtjevi čija dokumentacija nije kompletna, u smislu tačke 7. Programa;
- b) neblagovremeni zahtjevi, tj. dostavljeni nakon definisanog roka;
- c) zahtjevi koji se odnose na projekte koji nijesu predmet ovog Programa;
- d) zahtjevi koje dostave subjekti koji ne pripadaju kategorijama definisanim u Programu za Mjeru u okviru koje se prijavljuju za podršku;
- e) zahtjevi koje podnesu subjekti koji su u posljednje tri godine dobili sredstva od strane državnih institucija ili organa, a nijesu izvršili ugovorne obaveze ili su nenamjenski utrošili dobijena sredstva;
- f) zahtjevi koje podnesu subjekti koji još uvijek nijesu realizovali projekte kojima je odobrena podrška u okviru Programa podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2015/2016. godinu, čija realizacija je u toku.

10. Kriterijumi za ocjenu projekata:

	Kriterijum	Broj bodova
1.	Važnost projekta za obogaćivanje i unapređenje turističke ponude	maksimalno 10 bodova
2.	Unapređenje ponude određenih strateških turističkih proizvoda na nacionalnom nivou (u blizini je vrhunskih biciklističkih i planinarskih staza, panoramskih puteva, ponuda u nacionalnim parkovima ili njihovom neposrednom okruženju i sl.)	5
3.	Važnost za područje (za lokalnu zajednicu) – benefite od rezultata projekta koriste:	<4 4 4+ 5
4.	Prethodna aktivnost podnosioca zahtjeva i postignuti rezultati u podizanju kvaliteta i raznovrsnosti turističke ponude, ili u online marketingu (broj posjeta).	5
5.	Učešće korisnika i/ili drugog donatora u ukupnim troškovima	35,1 – 50% 5 > 50% 7
6.	Geografski prioriteti	Klasteri 1,2,3 ² 4 Klasteri 4 i 8 ³ 6 Klasteri 5, 6 i 7 ⁴ 9
7.	Povezivanje sa ostalim partnerima	2 partnera ⁵ 5 3 + ⁶ 8

11. Rangiranje:

Rang lista će biti objavljena na internet stranicama Ministarstva održivog razvoja i turizma i NTOCG.

² Opštine: Herceg Novi, Tivati, Kotor, Budva, Bar i Ulcinj.

³ Glavni grad Podgorica i Prijestonica Cetinje

⁴ Opštine: Kolašin, Žabljak, Bijelo Polje, Berane, Mojkovac, Danilovgrad, Nikšić, Plužine, Šavnik, Pljevlja, Plav, Rožaje, Andrijevica, Petnjica i Gusinje.

⁵ Aplikant plus jedan partner.

⁶ Minimum aplikant plus dva partnera.

Sredstva će se odobravati projektima prema bodovnoj listi od najvećeg broja na niže, do krajnje raspodjele ukupnog iznosa raspoloživih sredstava namijenjenih za Mjeru Programa.

Ako posljednji projekat prelazi ukupan iznos od 60.000,00 € može dobiti samo dio zahtijevanih sredstava. U tom slučaju potencijalni korisnik može povući zahtjev.

12. Objava Javnog poziva:

Javni poziv za podnošenje zahtjeva za dobijanje podrške za projekte iz oblasti turizma za 2016. / 2017. – Mjera I - Obogaćivanje i unapređenje ponude objavljuje se na internet stranicama Ministarstva održivog razvoja i turizma i NTOCG.

13. Rok za podnošenje prijave:

- 21 kalendarski dan od dana objavljivanja javnog poziva.

14. Postupak donošenja odluke:

Inicijalno procesuiranje zahtjeva primljenih po ovom Javnom pozivu je u nadležnosti radne grupe koju formira direktor NTOCG. Radna grupa obrađuje i sistematizuje zahtjeve, pribavlja dodatne podatke i utvrđuje Predlog rang-liste projekata koji ispunjavaju zadate uslove.

Na osnovu utvrđenog Predloga rang-liste, Savjet (Komisija) za predlaganje odluke po Javnom pozivu koju imenuje direktor NTOCG-a, utvrđuje Predlog odluke o odabiru projekata koji su se kvalifikovali za dobijanje podrške i dodjelu sredstava.

Konačnu Odluku o odabiru projekata donosi direktor NTOCG. Sa podnosiocima zahtjeva za odabrane projekte, NTOCG zaključuje ugovor o međusobnim pravima i obavezama u vezi njihove realizacije.

15. Rok za donošenje odluke:

Odluka o odabiru projekata i dodjeli sredstava donijet će se najkasnije u roku 45 dana zatvaranja javnog poziva.

16. Lista korisnika kojima su odobrena sredstva:

Lista korisnika kojima su odobrena sredstva sa iznosom i namjenom dodijeljenih sredstava po korisniku bit će objavljena na internet stranicama Ministarstva i NTOCG u roku od 15 dana od dana donošenja Odluke o odabiru projekata i dodjeli sredstava.

17. Rok za potpisivanje ugovora:

NTOCG će s odabranim korisnicima potpisati ugovor najkasnije u roku 15 dana od dana objave Odluke o odabiru projekata i dodjeli sredstava.

18. Nadzor:

Radna grupa imenovana od strane direktora NTOCG obavlja nadzor nad namjenskim korišćenjem odobrenih sredstava putem pisanog izvještaja sa pratećom dokumentacijom (dokazima o korišćenju sredstava) koje korisnik sredstava u ugovorenom roku dostavlja NTOCG.

Po potrebi, obavlja se i dodatni nadzor uvidom u dokumentaciju kod korisnika sredstava.

U slučaju utvrđivanja objektivnih okolnosti koje su uticale na nemogućnost ispunjenja obaveza koje proizlaze iz ovog Programa i koje su utvrđene Ugovorom, korisnik sredstava je dužan odmah o tome obavijestiti NTOCG pisanim putem.

U slučaju utvrđivanja nepravilnosti u korišćenju odobrenih sredstava, direktor NTOCG donosi Odluku o povratu sredstava, a korisnik je dužan vratiti ista u roku od 15 dana od prijema odluke.

19. Obaveze korisnika su da:

- Potpiše ugovor;
- Sredstva iskoristiti namjenski;
- NTOCG dostavi finansijski izvještaj o korišćenju sredstava (svih utrošenih sredstava uključujući sredstva uložena od strane korisnika i drugih partnera) sa pratećom dokumentacijom koja potvrđuje navode u izvještaju (kopije računa i ugovora za troškove, fotografije izvršenih radova i drugu dokumentaciju shodno ugovoru);
- NTOCG dostavi izvještaj o radu (ostvareni rezultati, press clipping, fotografije, ciljevi, efekti, i sl.);
- Na zahtjev NTOCG pruži na uvid i dodatnu, naknadno traženu dokumentaciju i
- Realizuje i eventualne druge obaveze definisane ugovorom.

MJERA II PODRŠKA MARKETING AKTIVNOSTIMA ZA OTVARANJE NOVIH EMITIVNIH TRŽIŠTA
---

1. Predmet podrške: Dodjela sredstava za pokrivanje dijela troškova koji se odnose na marketing aktivnosti u cilju bolje promocije Crne Gore kao turističke destinacije na novim emitivnim tržištima.

2. Ukupan iznos sredstava : 100.000 €.

3. Ciljevi:

Bolji marketing Crne Gore kao turističke destinacije na novim emitivnim tržištima.
Bolja aviodostupnost Crne Gore novim emitivnim tržištima.

Podrška dolasku organizovanih grupa turista sa novih emitivnih tržišta.

4. Korisnici:

Renomirani turoperatori sa iskustvom od najmanje 5 godina.

5. Namjena sredstava

Podrška marketing aktivnostima na novim tržištima kroz pokrivanje dijela troškova turoperatora koji organizuju charter letove za Crnu Goru tokom 2016 godine.

Nova emitivna tržišta su tržišta sa kojim Crna Gora u trenutku raspisivanja ovog javnog poziva nema avio povezanost redovnim linijama.

6. Iznos podrške i način plaćanja

Maksimalan iznos sredstava koji se može odobriti po jednom turoperatoru iznosi 45.000 €, s tim da iznos podrške ne može biti veći od 50 % troškova koji se odnose na marketing aktivnosti na datom tržištu.

Korisnik je u obavezi obezbijediti preostali iznos sredstava neophodan za realizaciju Marketing plana.

Ne mogu biti prihvaćena kao učešće korisnika ranije investirana sredstva ili sredstva koja planira investirati u nekom narednom periodu nakon realizacije aktivnosti podržanog projekta.

Odobrena sredstva će biti uplaćena nakon realizacije Marketing plana, po dostavi finansijskog izvještaja, dokaza o namjenskom trošenju sredstava, kao i izvještaja o radu i izvještaja o broju prevezenih putnika.

7. Potrebna dokumentacija

- 1) Zahtjev sa obrazloženjem po svakom kriterijumu koji se ocjenjuje;
- 2) Dokaz o registraciji pravnog lica;
- 3) Plan marketing aktivnosti koji uključuje više marketing instrumenata sa dinamičkim planom;
- 4) Finansijski plan za realizaciju aktivnosti sa projektovanim izvorima finansiranja i obrazloženjem po stavkama;
- 5) Reference kompanije sa listom glavnih usluga za poslednje 2 godine. Lista glavnih usluga uključuje izvršene usluge (iste ili slične) u posljednje dvije godine, sa vrijednostima, datumima i primaocima;

Ukoliko se dostavlja dokumentacija na stranom jeziku mora je pratiti ovjeren prevod od strane sudskog tumača na jezik u službenoj upotrebi u Crnoj Gori.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma i NTOCG zadržava pravo da od podnosioca zahtjeva zatraži dodatna pojašnjenja.

8. Način podnošenja zahtjeva i dokumentacije

Potencijalni korisnici prijavljuju projekte podnoseći zahtjev za dodjelu sredstava i u prilogu dostavljaju traženu dokumentaciju.

Zahtjev sa pratećom dokumentacijom se dostavlja na adresu: Ministarstvo održivog razvoja i turizma, adresa IV Proleterske 19, Podgorica, direktno na arhivi sa oznakom: „Prijava na Javni poziv za podnošenje zahtjeva za dobijanje podrške za projekte iz oblasti turizma za 2016. / 2017. – Mjera II - Podrška marketing aktivnostima za otvaranje novih emitivnih tržišta.

Potencijalni korisnik može dostaviti samo jedan zahtjev.

9. Zahtjevi koji se neće razmatrati

- a) Zahtjevi turoperatora koji ne ispunjavaju uslov shodno tački 4.
- b) Zahtjevi čija dokumentacija nije kompletna shodno tački 6.
- c) Neblagovremeno dostavljeni zahtjevi odnosno dostavljeni nakon definisanog roka;
- d) Zahtjevi koji se odnose na projekte koji nijesu predmet ovog Programa;
- e) Zahtjevi koje dostave subjekti koji ne pripadaju kategorijama definisanim u Programu za Mjeru u okviru koje se prijavljuju za podršku;

10. Kriterijumi za ocjenu projekata

	Kriterijum	Broj bodova	
1.	Period organizovanja čarter letova ka Crnoj Gori	april – oktobar 2016 jun – septembar 2016	5 bodova 3 boda
2.	Frekventnost čarter letova ka Crnoj Gori	20 - 40 rotacija 41 i više rotacija	7 bodova 10 bodova
3.	Plan marketing aktivnosti – ukoliko uključuje online kampanju, bilborde, TV promociju, štampane medije i dr.)	Maksimalno 10 bodova	
4.	Učešće korisnika u ukupnim troškovima marketing aktivnosti	≥ 50% < 50%	5 bodova 0 bodova
5.	Važnost projekta za lokalnu zajednicu – benefite od rezultata projekta imaju:	< 4 pružaoca usluga ≥ 4 pružaoca usluga	3 boda 5 bodova
6.	Reference kompanije	Maksimalno 10 bodova	

7.	Ukoliko boravak turista uključuje noćenje na sjeveru Crne Gore	Maksimalno 3 boda
8.	Značaj tržišta za turizam Crne Gore	Sjeverna i Zapadna Evropa 10 bodova Udaljena tržišta (drugi kontinenti) 8 bodova

11. Rangiranje

Rang lista će biti objavljena na internet stranicama Ministarstva održivog razvoja i turizma i NTOCG.

Sredstva će se odobravati projektima prema bodovnoj listi od najvećeg broja na niže, do krajnje raspodjele ukupnog iznosa raspoloživih sredstava namijenjenih za Mjeru Programa.

Ako posljednji projekat na bodovnoj listi prelazi ukupno opredijeljeni iznos za ovu mjeru Programa, projekat može dobiti samo dio zahtijevanih sredstava. U tom slučaju potencijalni korisnik će imati mogućnost da povuče zahtjev.

12. Objava Javnog poziva

Javni poziv za podnošenje zahtjeva za dobijanje podrške za projekte iz oblasti turizma za 2016. / 2017. – Mjera II - Podrška marketing aktivnostima za otvaranje novih emitivnih tržišta objavljuje se na internet stranicama Ministarstva održivog razvoja i turizma i NTOCG za svaku mjeru posebno.

13. Rok za podnošenje prijave

Javni poziv je otvoren 21 kalendarski dan od dana objavljivanja.

14. Postupak donošenja odluke

Inicijalno procesuiranje zahtjeva primljenih po ovom Javnom pozivu je u nadležnosti radne grupe koju formira ministar održivog razvoja i turizma. Radna grupa obrađuje i sistematizuje zahtjeve, pribavlja dodatne podatke i utvrđuje Predlog rang-liste projekata koji ispunjavaju zadate uslove.

Na osnovu utvrđenog Predloga rang-liste, Savjet (Komisija) za predlaganje odluke po Javnom pozivu koju imenuje ministar održivog razvoja i turizma, utvrđuje Predlog odluke o odabiru projekata koji su se kvalifikovali za dobijanje podrške i dodjelu sredstava.

Konačnu Odluku o odabiru projekata donosi ministar održivog razvoja i turizma. Sa podnosiocima zahtjeva za odabrane projekte Ministarstvo održivog razvoja i turizma zaključuje ugovor o međusobnim pravima i obavezama u vezi njihove realizacije.

15. Rok za donošenje odluke

Odluka o odabiru projekata i dodjeli sredstava donijet će se najkasnije u roku od 45 od dana zatvaranja javnog poziva.

16. Lista korisnika kojima su odobrena sredstva

Lista korisnika kojima su odobrena sredstva sa iznosom i namjenom dodijeljenih sredstava po korisniku biće objavljena na internet stranicama Ministarstva održivog razvoja i turizma i NTOCG u roku od 15 dana od dana donošenja Odluke o odabiru projekata i dodjeli sredstava.

17. Rok za potpisivanje ugovora

Ministarstvo održivog razvoja i turizma će s odabranim korisnicima potpisati ugovor najkasnije u roku 15 dana od dana objave Odluke o odabiru projekata i dodjeli sredstava.

18. Nadzor

Radna grupa imenovana od strane ministra održivog razvoja i turizma obavlja nadzor nad namjenskim korišćenjem odobrenih sredstava putem pisanog izvještaja sa pratećom dokumentacijom (dokazima o korišćenju sredstava) koje korisnik sredstava u ugovorenom roku dostavlja Ministarstvu.

Po potrebi, obavlja se i dodatni nadzor uvidom u dokumentaciju kod korisnika sredstava.

U slučaju utvrđivanja objektivnih okolnosti koje su uticale na nemogućnost ispunjenja obaveza koje proizlaze iz ovog Programa i koje su utvrđene Ugovorom, korisnik sredstava je dužan odmah o tome obavijestiti Ministarstvo održivog razvoja i turizma pisanim putem.

U slučaju utvrđivanja nepravilnosti u korišćenju odobrenih sredstava, ministar održivog razvoja i turizma donosi Odluku o povratu sredstava, a korisnik je dužan vratiti ista u roku od 15 dana od prijema odluke.

19. Obaveze korisnika su da:

- Potpiše ugovor
- sredstva iskoristiti namjenski
- Ministarstvu održivog razvoja i turizma dostavi finansijski izvještaj o korišćenju sredstava (svih utrošenih sredstava uključujući sredstva uložena od strane korisnika i drugih partnera) sa pratećom dokumentacijom koja potvrđuje navode u izvještaju (kopije računa i ugovora za troškove, fotografije izvršenih radova i drugu dokumentaciju shodno ugovoru)

- Ministarstvu održivog razvoja i turizma dostavi izvještaj o radu (ostvareni rezultati, press clipping, fotografije, ciljevi, efekti, za mjeru III objavljeni poziv zainteresovanim da se prijave za obuku i sl.)
- na zahtjev Ministarstva održivog razvoja i turizma pruži na uvid i dodatnu naknadno traženu dokumentaciju
- realizuje i eventualne druge obaveze definisane ugovorom.

MJERA III – PODRŠKA ZA STICANJE LICENCE ZA VODIČA ZA KANJONING

1. Predmet podrške: Dodjela sredstava za pokrivanje dijela troškova za sticanje licence/sertifikata za vodiča za kanjoning.

2. Ukupan iznos sredstava: 50.000,00 €.

3. Cilj:

Unapređenje kvaliteta usluga u oblasti kanjoninga.

4. Korisnici:

Savez za kanjoning čija obuka je usklađena sa obukom međunarodne asocijacije za kanjoning.

5. Namjena sredstava

Pokrivanje dijela troškova obuke crnogorskih državljana za sticanje licence / sertifikata za vodiča za kanjoning.

Sredstva se ne mogu koristiti za:

- Pokrivanje troškova smještaja i boravka polaznika
- Bilo koje druge troškove osim troškove same obuke
- Kancelarijske troškove organizatora

6. Iznos podrške i prihvatljivost troškova

Najveći iznos sredstava koji se može odobriti je do 50% opravdanih/prihvatljivih troškova obuke po polazniku, dok je maksimalan iznos podrške 500 € po polazniku.

Odobrena sredstva uplaćuje se nakon realizacije projekta po dostavi finansijskog izvještaja sa pratećim dokazima o namjeni sredstava, izvještaja i dokaza o realizaciji obuke.

7. Potrebna dokumentacija:

- a) Zahtjev sa obrazloženjem;
- b) Finansijski plan sa obrazloženjem koji uključuje 10 polaznika;

- c) Dokaz o registraciji podnosioca zahtjeva;
- d) Program obuke sa fondom časova;
- e) Izjava korisnika da će polaznicima koji uspješno završe obuku i polože ispite izdati licencu;
- f) Dokaz da instruktori koji će vršiti obuku posjeduju licencu;

NTOCG zadržava pravo da od podnosioca zahtjeva zatraži dodatna pojašnjenja.

8. Način podnošenja zahtjeva i dokumentacije

Potencijalni korisnici prijavljuju projekte podnoseći zahtjev za dodjelu sredstava i u prilogu dostavljaju traženu dokumentaciju.

Zahtjev sa pratećom dokumentacijom se dostavlja na adresu: Nacionalna turistička organizacija Crne Gore, adresa Marka Miljanova 17, Podgorica, direktno na arhivi sa oznakom: **„Prijava na Javni poziv za podnošenje zahtjeva za dobijanje podrške za projekte iz oblasti turizma za 2016. / 2017. – Mjera III - Podrška za sticanje licence za vođiča za kanjoning“**.

9. Zahtjevi koji se neće razmatrati:

- Zahtjevi čija dokumentacija nije kompletna, u smislu tačke 7. Programa;
- Neblagovremeni zahtjevi, dostavljeni nakon definisanog roka;
- Zahtjevi koji se odnose na projekte koji nijesu predmet ovog Programa i kod kojih namjena sredstava nije u skladu sa Programom;
- Zahtjevi koje dostave subjekti koji ne pripadaju kategorijama definisanim u Programu za Mjeru u okviru koje se prijavljuju za podršku;
- Zahtjevi koji uključuju program obuke koji nije usklađen sa obukom međunarodne asocijacije za kanjoning;

10. Odobravanje sredstava

Lista odobrenih projekata biće objavljena na internet stranicama Ministarstva održivog razvoja i turizma i NTOCG.

Sredstva će se odobravati projektima do krajnje raspodjele ukupnog iznosa raspoloživih sredstava namijenjenih za Mjeru Programa. Ukoliko broj particijanata prevazilazi raspoloživi Budžet sredstva će biti srazmjeno podijeljena. Iznos sredstava podrške utvrđuje se nakon dostavljanja dokumentacije o realizaciji obuke, shodno Programu.

11. Objava Javnog poziva

Javni poziv za podnošenje zahtjeva za dobijanje podrške za projekte iz oblasti turizma za 2016. / 2017. – Mjera III - Podrška za sticanje licence za vođiča za kanjoning objavljuje se na internet stranicama Ministarstva održivog razvoja i turizma i NTOCG.

12. Rok za podnošenje prijava

- 21 kalendarski dan od dana objavljivanja Javnog poziva.

13. Postupak donošenja odluke

Inicijalno procesuiranje zahtjeva primljenih po ovom Javnom pozivu je u nadležnosti radne grupe koju imenuje direktor NTOCG. Radna grupa obrađuje i sistematizuje zahtjeve, pribavlja dodatne podatke i utvrđuje Predlog rang-liste projekata koji ispunjavaju zadate uslove.

Na osnovu utvrđenog Predloga rang-liste, Savjet (Komisija) za predlaganje odluke po Javnom pozivu koju imenuje direktor NTOCG, utvrđuje Predlog odluke o odabiru projekata koji su se kvalifikovali za dobijanje podrške i dodjelu sredstava.

Konačnu Odluku o odabiru projekata donosi direktor NTOCG. Sa podnosiocima zahtjeva za odabrane projekte NTOCG zaključuje ugovor o međusobnim pravima i obavezama u vezi njihove realizacije.

14. Rok za donošenje odluke

Odluka o odabiru projekata i dodjeli sredstava donijet će se najkasnije u roku 45 dana zatvaranja javnog poziva.

15. Lista korisnika kojima su odobrena sredstva

Lista korisnika kojima su odobrena sredstva sa iznosom i namjenom dodijeljenih sredstava po korisniku bit će objavljena na internet stranicama Ministarstva i NTOCG u roku od 15 dana od dana donošenja Odluke o odabiru projekata i dodjeli sredstava.

16. Rok za potpisivanje ugovora

NTOCG će s odabranim korisnicima potpisati ugovor najkasnije u roku 15 dana od dana objave Odluke o odabiru projekata i dodjeli sredstava.

17. Nadzor

Radna grupa imenovana od strane direktora NTOCG obavlja nadzor nad namjenskim korišćenjem odobrenih sredstava putem pisanog izvještaja sa pratećom dokumentacijom

(dokazima o korišćenju sredstava) koje korisnik sredstava u ugovorenom roku dostavlja NTOCG.

Po potrebi, obavlja se i dodatni nadzor uvidom u dokumentaciju kod korisnika sredstava.

U slučaju utvrđivanja objektivnih okolnosti koje su uticale na nemogućnost ispunjenja obaveza koje proizlaze iz ovog Programa i koje su utvrđene Ugovorom, korisnik sredstava je dužan odmah o tome obavijestiti NTOCG pisanim putem.

U slučaju utvrđivanja nepravilnosti u korišćenju odobrenih sredstava, direktor NTOCG donosi Odluku o povratu sredstava, a korisnik je dužan vratiti ista u roku od 15 dana od prijema odluke.

18. Obaveze korisnika su da:

- Potpiše ugovor
- Sredstva iskoristiti namjenski
- Objavi poziv zainteresovanim da se prijave za obuku
- NTOCG dostavi finansijski izvještaj o korišćenju sredstava (svih utrošenih sredstava uključujući sredstva uložena od strane korisnika i drugih partnera) sa pratećom dokumentacijom koja potvrđuje navode u izvještaju (kopije računa i ugovora za troškove, fotografije izvršenih radova i drugu dokumentaciju shodno ugovoru)
- NTOCG dostavi izvještaj o radu (ostvareni rezultati, fotografije, ciljevi, efekti, objavljeni poziv zainteresovanim da se prijave za obuku i sl.)
- Na zahtjev NTOCG pruži na uvid i dodatnu naknadno traženu dokumentaciju
- Realizuje i eventualne druge obaveze definisane ugovorom.

MJERA IV - ORGANIZOVANJE MANIFESTACIJA

Mjera IV - Organizovanje manifestacija dijeli se na dvije oblasti:

-Oblast podrške za projekte čija ukupna vrijednost prelazi 20.000 €

-Oblast podrške za projekte čija je ukupna vrijednost do 20.000 €

1. Predmet podrške: Dodjela sredstava za pokrivanje dijela troškova organizacije manifestacija

2. Ukupan iznos sredstava:

-za projekte čija ukupna vrijednost prelazi 20.000 € - ukupna raspoloživa sredstva 100.000 €;

-za projekte čija je ukupna vrijednost do 20.000 € - ukupna raspoloživa sredstva 40.000€;

3. Cilj: Razvoj manifestacionog i drugih segmenta turističke ponude i podizanja prepoznatljivosti Crne Gore kao odredišta podobnog za organizovanje zabavnih, kulturnih, sportskih i sličnih događanja.

4. Korisnici

Korisnici podrške su organizatori manifestacija iz sljedećih kategorija:

- a) jedinice lokalne samouprave
- b) turističke organizacije
- c) sportski savezi i druge asocijacije i udruženja
- d) nevladine organizacije
- e) javne ustanove
- f) ostali subjekti sa statusom pravnog lica

Podnosilac zahtjeva može aplicirati samo sa jednim projektom.

Za sredstva se ne mogu prijaviti subjekti koji još uvijek nijesu realizovali projekte kojima je odobrena podrška u okviru Programa podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2015/2016. godinu, čija realizacija je u toku.

5. Namjena sredstava

Sredstva se mogu koristiti isključivo za organizovanje manifestacija koje imaju zabavni, kulturni, sportski karakter. Program ne uključuje podršku stručno tematskih skupova, konferencija i sl.

Sredstva su namijenjena za sufinansiranje troškova nabavke roba i usluga za neposrednu realizaciju manifestacije koji imaju međunarodni, regionalni i nacionalni značaj i koji doprinose razvoju turističke ponude destinacije.

6. Sredstva se mogu koristiti za:

- iznajmljivanje opreme (audio i vizualna tehnika, pozornica i sl.) i nabavka radnog/potrošnog materijala vezanih za organizaciju manifestacije
- iznajmljivanje prostora za održavanje manifestacije
- iznajmljivanje prevoznih sredstava u svrhu prevoza organizatora i izvođača vezano za organizaciju manifestacije
- troškovi smještaja i putni troškovi izvođača i saradnika angažovanih na osnovu ugovora;
- troškovi promocije manifestacije
- usluge obezbjeđenja manifestacije
- drugi opravdani troškovi vezani za neposrednu organizaciju manifestacije

7. Sredstva se ne mogu koristiti za:

- kupovinu nekretnina
- troškove redovnog poslovanja organizatora manifestacije (plate i ostala primanja zaposlenih, troškove prevoza i putovanja zaposlenih, studijska putovanja, pokriće gubitaka, poreze i doprinose, otplatu kredita, carinske i uvozne dažbine ili bilo koje druge naknade)
- izradu studija, elaborata, projektne i druge dokumentacije
- iznajmljivanje i kupovinu vozila za redovno poslovanje organizatora manifestacije
- kancelarijske troškove organizatora
- za sve druge troškove koji nisu vezani za realizaciju prijavljenog projekta i ciljeve Programa.

A) UKUPNA VRIJEDNOST PROJEKTA PREKO 20.000 €

Napomena:

Finansijska podrška projekata za koje Ministarstvo održivog razvoja i turizma i NTOCG procjene da su od posebnog značaja za turizam i uopšte sa aspekta generisanja prihoda, a čija organizacija zahtijeva značajno veća sredstva od predviđenih, biće posebno predmet razmatranja Vlade Crne Gore.

1. Iznos podrške

Najveći iznos sredstava koji se može odobriti je do 20% opravdanih/prihvatljivih troškova, dok je maksimalan iznos podrške 8.000 €.

Korisnik je u obavezi obezbijediti preostali iznos sredstava.

Projekat ne može uključivati faznu realizaciju.

Odobrena sredstva u iznosu od 50% mogu biti uplaćena nakon potpisivanja Ugovora, uz uslov da korisnik dostavi avansnu garanciju na taj iznos. Preostalih 50% sredstava uplaćuje se nakon reaalizacije događaja, po dostavi finansijskog izvještaja, dokaza o namjenskom trošenju odobrenih sredstava, kao i dokaze o trošenju preostalih sredstava koje je obezbijedio korisnik i /ili drugi donator.

U slučaju da korisnik nije u mogućnosti dostaviti avansnu garanciju, ukupan iznos odobrenih sredstava uplaćuje se nakon realizacije događaja, po dostavi finansijskog izvještaja, dokaza o namjenskom trošenju odobrenih sredstava, kao i dokaza o trošenju preostalih sredstava koje je obezbijedio korisnik i /ili drugi donator.

2. Potrebna dokumentacija:

- a) Zahtjev sa obrazloženjem po svakoj tački kriterijuma za ocjenu;
- b) opis projekta koji sadrži:
- naziv, termin, mjesto održavanja i trajanje manifestacije;
  - podatke o organizatoru i njegovim ključnim partnerima;
  - organizaciona tijela i model;
  - programski koncept;
  - uključenost ambijentalnih prednosti i opšte turističke atraktivnosti (ponude Crne Gore u program (animativni i slični sadržaji);
  - procjena medijske pokrivenosti na značajnim emitivnim turističkim tržištima;
  - procjena ukupnog broja posjetilaca;
  - karakter manifestacije
    - međunarodni (učesnici iz Crne Gore, zemalja iz regiona i drugih zemalja),
    - regionalni (učesnici iz Crne Gore i drugih zemalja iz regiona),
    - nacionalni (učesnici iz Crne Gore);
  - procjena ekonomskih efekata manifestacije;
  - stečeni renome manifestacije;
  - druge informacije relevantne za procesiranje zahtjeva;
- c) finansijski plan sa:
- troškovnikom;
  - projektovanim izvorima finansiranja sa dokazima o istim;
  - obrazloženim pozicijama na koje se odnosi tražena novčana pomoć;
  - ostale bitne finansijske podatke i pokazatelje;
- d) dokaz o pravnom statusu organizatora, odnosno podnosioca zahtjeva;
- e) potvrdu o dobijenim sredstvima od strane državnih organa i institucija i njihovom namjenskom korišćenju, za protekle tri godine ili izjava podnosioca zahtjeva;
- f) Izjavu da pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću izjavljuje:
- da su podaci dati u zahtjevu tačni;
  - da je procjena ukupnog broja posjetilaca data na osnovu prošlogodišnje evidencije (broj prodatih karata), ukoliko je manifestacija bila organizovana, a ukoliko nije da se temelji na realnim osnovama;

Ministarstvo održivog razvoja i turizma zadržava pravo da od podnosioca zahtjeva zatraži dodatna pojašnjenja zahtjeva.

3. Način podnošenja zahtjeva i dokumentacije

Potencijalni korisnici prijavljuju projekte podnoseći zahtjev za dodjelu sredstava i u prilogu dostavljaju traženu dokumentaciju.

Zahtjev sa pratećom dokumentacijom se dostavlja na adresu: Ministarstvo održivog razvoja i turizma, adresa IV Proleterske 19, Podgorica, direktno na arhivi sa oznakom: „**Prijava na Javni poziv za podnošenje zahtjeva za dobijanje podrške za projekte iz oblasti turizma za 2016./2017. – Mjera IV - Organizovanje manifestacija - A**“.

4. Zahtjevi koji se neće razmatrati:

- a) zahtjevi čija dokumentacija nije kompletna, u smislu tačke 2.;
- b) neblagovremeni zahtjevi, dostavljeni nakon definisanog roka;
- c) zahtjevi koji se odnose na manifestacije čije mjesto održavanja je van teritorije Crne Gore;
- d) zahtjevi koje dostave subjekti koji ne pripadaju definisanim kategorijama;
- e) zahtjevi koje podnesu subjekti koji su u posljednje tri godine dobili sredstva od strane državnih institucija ili organa, a nijesu izvršili ugovorne obaveze ili su nenamjenski utrošili dobijena sredstva;
- f) Zahtjevi koje podnesu subjekti koji još uvijek nijesu realizovali projekte kojima je odobrena porška u okviru Programa podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2015/2016. godinu, čija realizacija je u toku.

5. Kriterijumi za ocjenu projekata

	Kriterijumi za ocjenu projekata	Bodovi
1.	Karakter manifestacije -međunarodni (učesnici iz Crne Gore i zemalja iz regiona i drugih zemalja), -regionalni (učesnici iz Crne Gore i drugih zemalja iz regiona), -nacionalni (učesnici iz Crne Gore)	Međunarodni 5 bodova Regionalni 3 boda Nacionalni 0 bodova
2.	Bogatstvo programa	Ukoliko je broj učesnika / izvođača po danu veći od 5 projekat dobija 3 boda
3.	Doprinos održivom razvoju Ukoliko projekat značajno doprinosi unapređenju turističke ponude, diverzifikaciji turističke ponude, zatim uključuje oblasti iz zaštite životne sredine, kao i ima tendenciju da postane tradicionalnog karaktera.	Max 7 bodova
4.	Promocija manifestacije putem medija	

		Inostrani i mediji iz regiona 5 bodova Mediji iz država regiona 3 boda
5.	Broja posjetilaca, prosjek po danu	najviše bodova 7
6.	Mjesto održavanja	Klasteri 1,2,3 ⁷ 2 Klasteri 4 i 8 ⁸ 4 Klasteri 5, 6 i 7 ⁹ 8
7.	Trajanje manifestacije i raznovrsnost programa	3+ dana bodova 5 2 dana 3 boda
8.	Renome manifestacije Održan tri puta u kontinuitetu u Crnoj Gori ili inostranstvu 2013, 2014. i 2015. god.	3 boda
9.	Model finansiranja manifestacije – komercijalna održivost	Opština i/ili lto podržava 3 boda Partneri iz turističke privrede 1 bod
10.	Razdoblje održavanja događaja	– jun 3 boda Septembar – decembar 3 boda
11.	Reference podnosioca zahtjeva	Podnosilac zahtjeva je realizovao iste ili slične manifestacije 3 boda

6. Rangiranje

Sredstva će se odobravati projektima prema bodovnoj listi od najvećeg broja na niže, do krajnje raspodjele ukupnog iznosa proračunskih sredstava namijenjenih za ovu mjeru Programa.

Ako posljednji projekat na bodovnoj listi prelazi ukupan iznos od 100.000 € raspoloživih sredstava projekat može dobiti samo dio zahtijevanih sredstava. U tom slučaju potencijalni korisnik će imati mogućnost da povuče zahtjev.

7. Objava Javnog poziva

Javni poziv za podnošenje zahtjeva za dobijanje podrške za projekte iz oblasti turizma za 2016./2017. – Mjera IV - Organizovanje manifestacija objavljuje se na internet stranicama Ministarstva održivog razvoja i turizma i NTOCG.

⁷ Opštine: Herceg Novi, Tivati, Kotor, Budva, Bar i Ulcinj.

⁸ Glavni grad Podgorica i Prijestonica Cetinje

⁹ Opštine: Kolašin, Žabljak, Bijelo Polje, Berane, Mojkovac, Danilovgrad, Nikšić, Plužine, Šavnik, Pljevlja, Plav, Rožaje, Andrijevica, Petnjica i Gusinje.

8. Rok za podnošenje prijava

-21 kalendarski dan od dana objavljivanja javnog poziva.

9. Postupak donošenja odluke

Inicijalno procesuiranje zahtjeva primljenih po ovom Javnom pozivu je u nadležnosti radne grupe koju formira ministar održivog razvoja i turizma. Radna grupa obrađuje i sistematizuje zahtjeve, pribavlja dodatne podatke i utvrđuje Predlog rang-liste projekata koji ispunjavaju zadate uslove.

Na osnovu utvrđenog Predloga rang-liste, Savjet (Komisija) za predlaganje odluke po Javnom pozivu koju imenuje ministar održivog razvoja i turizma, utvrđuje Predlog odluke o odabiru projekata koji su se kvalifikovali za dobijanje podrške i dodjelu sredstava.

Konačnu Odluku o odabiru projekata donosi ministar održivog razvoja i turizma. Sa podnosiocima zahtjeva za odabrane projekte Ministarstvo održivog razvoja i turizma zaključuje ugovor o međusobnim pravima i obavezama u vezi njihove realizacije.

10. Rok za donošenje odluke

Odluka o odabiru projekata i dodjeli sredstava donijet će se najkasnije u roku 45 dana zatvaranja javnog poziva.

11. Lista korisnika kojima su odobrena sredstva

Lista korisnika kojima su odobrena sredstva sa iznosom i namjenom dodijeljenih sredstava po korisniku bit će objavljena na internet stranicama Ministarstva održivog razvoja i turizma i NTOCG u roku od 15 dana od dana donošenja Odluke o odabiru projekata i dodjeli sredstava.

12. Rok za potpisivanje ugovora

Ministarstvo održivog razvoja i turizma će s odabranim korisnicima potpisati ugovor najkasnije u roku 15 dana od dana objave Odluke o odabiru projekata i dodjeli sredstava.

13. Nadzor

Radna grupa imenovana od strane ministra održivog razvoja i turizma obavlja nadzor nad namjenskim korišćenjem odobrenih sredstava putem pisanog izvještaja sa pratećom dokumentacijom (dokazima o korišćenju sredstava) koje korisnik sredstava u ugovorenom roku dostavlja Ministarstvu.

Po potrebi, obavlja se i dodatni nadzor uvidom u dokumentaciju kod korisnika sredstava.

U slučaju utvrđivanja objektivnih okolnosti koje su uticale na nemogućnost ispunjenja obaveza koje proizlaze iz ovog Programa i koje su utvrđene Ugovorom, korisnik sredstava je dužan odmah o tome obavijestiti Ministarstvo održivog razvoja i turizma pisanim putem.

U slučaju utvrđivanja nepravilnosti u korišćenju odobrenih sredstava, ministar održivog razvoja i turizma donosi Odluku o povratu sredstava, a korisnik je dužan vratiti ista u roku od 15 dana od prijema odluke.

14. Obaveze korisnika su da:

- Potpiše ugovor
- sredstva iskoristiti namjenski
- Ministarstvu održivog razvoja i turizma dostavi finansijski izvještaj o korišćenju sredstava (svih utrošenih sredstava uključujući sredstva uložena od strane korisnika i drugih partnera) sa pratećom dokumentacijom koja potvrđuje navode u izvještaju (kopije računa i ugovora za troškove, fotografije izvršenih radova i drugu dokumentaciju shodno ugovoru)
- dostavi Ministarstvu izvještaj o radu (ostvareni rezultati, press clipping, fotografije, ciljevi, efekti, za mjeru III objavljeni poziv zainteresovanim da se prijave za obuku i sl.)
- na zahtjev Ministarstva pruži na uvid i dodatnu naknadno traženu dokumentaciju
- realizuje i eventualne druge obaveze definisane ugovorom.

B) UKUPNA VRIJEDNOST PROJEKTA DO 20.000 €

Ministarstvo i NTOCG će tokom godine podržavati održavanje manifestacija čija ukupna vrijednost iznosi do 20.000 €.

Uslov za podršku jeste da je događaj/manifestacija finansijski podržan od strane opštine i/ili lokalne turističke organizacije. Ukoliko događaj / manifestacija nije podržana od strane opštine i/ili LTO neće biti razmatran za podršku.

1. Iznos podrške i prihvatljivost troškova

Najveći iznos sredstava koji se može odobriti je do 20% opravdanih/prihvatljivih troškova, dok je maksimalan iznos podrške 3.000 €.

2. Potrebna dokumentacija:

- a) Zahtjev sa obrazloženjem;
- b) opis projekta sa finansijskim planom sa:
  - a. troškovnikom;
  - b. projektovanim izvorima finansiranja;

- c. obrazloženim pozicijama na koje se odnosi tražena novčana pomoć;
  - d. ostale bitne finansijske podatke i pokazatelje;
- c) Pismo opštine ili lokalne turističke organizacije kojim se potvrđuje da je događaj/manifestacija finansijski podržana i dokaz o uplati sredstava;

NTOCG zadržava pravo od podnosioca zahtjeva zatraži dodatna pojašnjenja.

3. Objava Javnog poziva

Javni poziv za ovu oblast Mjere IV - Organizovanje manifestacija, Oblast podrške za projekte čija je ukupna vrijednost do 20.000 € otvoren je tokom cijele godine, sve do momenta utroška raspoloživih sredstava za njenu realizaciju. Objavljuje se na internet stranicama Ministarstva održivog razvoja i turizma i NTOCG.

4. Zahtjevi koji se neće razmatrati:

- a) zahtjevi čija dokumentacija nije kompletna, u smislu tačke 2.;
- b) neblagovremeni zahtjevi, dostavljeni nakon definisanog roka;
- c) zahtjevi koji se odnose na manifestacije čije mjesto održavanja je van teritorije Crne Gore;
- d) zahtjevi koje dostave subjekti koji ne pripadaju definisanim kategorijama;
- e) zahtjevi koje podnesu subjekti koji su u posljednje tri godine dobili sredstva od strane državnih institucija ili organa, a nijesu izvršili ugovorne obaveze ili su nenamjenski utrošili dobijena sredstva;
- f) Zahtjevi koje podnesu subjekti koji još uvijek nijesu realizovali projekte kojima je odobrena porška u okviru Programa podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2015/2016. godinu, čija realizacija je u toku.

5. Način podnošenja zahtjeva i dokumentacije

Zahtjevi sa pratećom dokumentacijom mogu se podnositi tokom cijele godine do momenta kada ukupno raspoloživa sredstva budu utrošena. Potencijalni korisnici prijavljuju projekte podnoseći zahtjev za dodjelu sredstava i u prilogu dostavljaju traženu dokumentaciju.

Zahtjev sa pratećom dokumentacijom se dostavlja na adresu: Nacionalna turistička organizacija Crne Gore, adresa Marka Miljanova 17, Podgorica, direktno na arhivi sa oznakom: „**Prijava na Javni poziv za podnošenje zahtjeva za dobijanje podrške za projekte iz oblasti turizma za 2016./2017. – Mjera IV - Organizovanje manifestacija - B**“.

Potencijalni korisnik može dobiti podršku za samo jedan projekat/manifestaciju.

6. Rok za donošenje odluke

Odluku o podršci projektu/manifestaciji donosi direktor NTOCG najkasnije u roku od 45 dana od dana dostave zahtjeva i dokumentacije.

7. Lista korisnika kojima su odobrena sredstva

Lista korisnika kojima su odobrena sredstva sa iznosom i namjenom dodijeljenih sredstava po korisniku bit će objavljena na internet stranicama NTOCG.

8. Rok za potpisivanje ugovora

NTOCG će sa korisnicima potpisati ugovor najkasnije u roku 15 dana od dana objave Odluke i dodjeli sredstava.

9. Nadzor

NTOCG obavlja nadzor nad namjenskim korišćenjem odobrenih sredstava putem pisanog izvještaja sa pratećom dokumentacijom (dokazima o korišćenju sredstava) koje korisnik sredstava u ugovorenom roku dostavlja NTOCG.

Po potrebi, obavlja se i dodatni nadzor uvidom u dokumentaciju kod korisnika sredstava.

U slučaju utvrđivanja objektivnih okolnosti koje su uticale na nemogućnost ispunjenja obaveza koje proizlaze iz ovog Programa i koje su utvrđene Ugovorom, korisnik sredstava je dužan odmah o tome obavijestiti NTOCG pisanim putem.

U slučaju utvrđivanja nepravilnosti u korišćenju odobrenih sredstava, NTOCG donosi Odluku o povratu sredstava, a korisnik je dužan vratiti ista u roku od 15 dana od prijema odluke.

10. Obaveze korisnika su da:

- Potpiše ugovor
- Dostavi dinamički plan realizacije projekta
- sredstva iskoristiti namjenski
- NTOCG dostavi izvještaj o radu (ostvareni rezultati, press clipping, fotografije, ciljevi, efekti i sl.)
- Na zahtjev NTOCG pruži na uvid i dodatnu naknadno traženu dokumentaciju
- Realizuje i eventualne druge obaveze definisane ugovorom.

MJERA V - TURISTIČKA VALORIZACIJA I AFIRMACIJA KULTURNOG NASLJEDA
--

- 1. Predmet podrške:** Sufinansiranje realizacije programa i projekata kojima se stvaraju uslovi za turističku valorizaciju i afirmaciju kulturnog nasljeđa.

2. Ukupan iznos sredstava: 50.000 €.

3. Cilj podrške:

- › Diverzifikacija turističke ponude;
- › Afirmacija materijalne i nematerijalne kulturne baštine kroz turističke programe
- › Povezivanje turizma i kulture
- › Teritorijalna integracija

4. Korisnici:

- a) jedinice lokalne samouprave
- b) turističke organizacije
- d) nevladine organizacije
- e) javne ustanove
- f) ostali subjekti sa statusom pravnog lica

5. Namjena sredstava

Sredstva se mogu koristiti isključivo za projekte i programe koji:

- na kreativan i inovativan način ističu potencijale određenog kulturnog dobra ili više njih;
- imaju minimum 4 programska segmenta smještenih u granicama kulturnog dobra.
- Imaju plan razvoja za minimum naredne tri godine.
- Afirmišu savremenu umjetnost, savremeni pristup i tehnologije
- Imaju različite ciljne grupe i multidisciplinarni pristup.

Sredstva se mogu koristiti za pokrivanje:

- troškova osnovnog opremanja kulturnog dobra u cilju omogućavanja funkcionisanja definisanog programa
- troškova izrade vizuelnog identiteta i drugih promotivnih materijala
- troškova honorara učesnicima programa i glavnim akterima projekta
- troškova smještaja i putni troškovi učesnicima programa / projekta
- drugih troškova vezanih isključivo za realizaciju definisanog projekta / programa.

Rezultati projekata moraju biti u opštoj upotrebi.

Sredstva se ne mogu koristiti za:

- kupovinu nekretnine;
- troškove redovnog poslovanja (plate i ostala primanja zaposlenih, troškove prevoza i putovanja zaposlenih, studijska putovanja, pokriće gubitaka, poreze i doprinose, otplatu kredita, carinske i uvozne dažbine ili bilo koje druge naknade) iznajmljivanje i kupovinu vozila;
- kancelarijske troškove organizatora;
- za sve druge troškove koji nisu vezani za realizaciju prijavljenog projekta i ciljeve Programa.

6. Iznos podrške i prihvatljivost troškova

Najveći iznos sredstava koji se može odobriti je do 50% opravdanih/prihvatljivih troškova, dok je maksimalan iznos podrške 25.000 €.

Sredstva će se odobravati projektima prema bodovnoj listi od najvećeg broja na niže, do krajnje raspodjele ukupnog iznosa.

Odobrena sredstva u iznosu od 50% mogu biti uplaćena nakon potpisivanja Ugovora, uz uslov da korisnik dostavi avansnu garanciju na taj iznos. Preostalih 50% sredstava uplaćuje se nakon realizacije projekta po dostavi finansijskog izvještaja, dokaza o namjenskom trošenju odobrenih sredstava, kao i dokaza o trošenju preostalih sredstava koje je obezbijedio korisnik i /ili drugi donator.

U slučaju da korisnik nije u mogućnosti dostaviti avansnu garanciju, ukupan iznos odobrenih sredstava uplaćuje se nakon realizacije projekta po dostavi finansijskog izvještaja, dokaza o namjenskom trošenju odobrenih sredstava, kao i dokaza o trošenju preostalih sredstava koje je obezbijedio korisnik i /ili drugi donator.

7. Potrebna dokumentacija:

- a) Zahtjev sa obrazloženjem po svakom kriterijumu koji se ocjenjuje;
- b) Detaljan opis projekta sa posebnim osvrtom na vezu sa kulturnim dobrom i regijom kojoj pripada;

- c) Biografije nosilaca programa i glavnih učesnika;
- d) Dugoročni plana za razvoj projekta i plan aktivnosti koji uključuje rok realizacije po svakoj aktivnosti;
- e) Finansijski plan sa:
  - projektovanim izvorima finansiranja;
  - obrazloženim pozicijama na koje se odnosi tražena novčana pomoć;
  - ostale bitne finansijske podatke i pokazatelje;
- f) Dokaz o pravnom statusu podnosioca zahtjeva;
- g) Potvrdu o dobijenim sredstvima od strane državnih organa i institucija i njihovom namjenskom korišćenju, za protekle tri godine ili izjava korisnika - ukoliko ih ima;
- h) Pismo opštine ili druge institucije nadležne za kulturno dobro kojim se podržava projekat
- i) Pismo ostalih organizacija navedenih kao partneri.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma zadržava pravo da od podnosioca zahtjeva zatraži dodatna pojašnjenja.

8. Način podnošenja zahtjeva i dokumentacije

Potencijalni korisnici prijavljuju projekte podnoseći zahtjev za dodjelu sredstava i u prilogu dostavljaju traženu dokumentaciju.

Zahtjev sa pratećom dokumentacijom se dostavlja na adresu: Ministarstvo održivog razvoja i turizma, adresa IV Proleterske 19, Podgorica, direktno na arhivi sa oznakom: **„Prijava na Javni poziv za podnošenje zahtjeva za dobijanje podrške za projekte iz oblasti turizma za 2016./2017. – Mjera V - Turistička valorizacija i afirmacija kulturnog nasljeđa“**.

9. Zahtjevi koji se neće razmatrati:

- g) zahtjevi čija dokumentacija nije kompletna, u smislu tačke 7.;
- h) neblagovremeni zahtjevi, dostavljeni nakon definisanog roka;
- i) zahtjevi koje dostave subjekti koji ne pripadaju definisanim kategorijama;
- j) zahtjevi koje podnesu subjekti koji su u posljednje tri godine dobili sredstva od strane državnih institucija ili organa, a nijesu izvršili ugovorne obaveze ili su nenamjenski utrošili dobijena sredstva;
- k) Zahtjevi koje podnesu subjekti koji još uvijek nijesu realizovali projekte kojima je odobrena porška u okviru Programa podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2015/2016. godinu, čija realizacija je u toku.

10. Kriterijumi za ocjenu projekata

	Kriterijumi za ocjenu projekata	Bodovi
12.	Doprinos programa afirmaciji kulturnog dobra	max 10
13.	Doprinos programa kulturnim karakteristikama područja	max 5
14.	Doprinos lokalnoj zajednici	max 5
15.	Reference nosioca programa	max 3
16.	Važnost programa za obogaćivanje i unaprijeđenje turističke ponude	max 5
17.	Raznovrsnost/interdisciplinarnost programa	max 4
18.	Kvalitet dugoročnog plana za razvoj projekta	max 5

11. Rangiranje

Sredstva će se odobravati projektima prema bodovnoj listi od najvećeg broja na niže, do krajnje raspodjele ukupnog iznosa sredstava namijenjenih za ovu mjeru Programa.

12. Objava Javnog poziva

Javni poziv za podnošenje zahtjeva za dobijanje podrške za projekte iz oblasti turizma za 2016./2017. – Mjera V - Turistička valorizacija i afirmacija kulturnog nasljeđa objavljuje se na internet stranicama Ministarstva održivog razvoja i turizma i NTOCG.

13. Rok za podnošenje prijave

-21 kalendarski dan od dana objavljivanja javnog poziva.

14. Postupak donošenja odluke

Inicijalno procesuiranje zahtjeva primljenih po ovom Javnom pozivu je u nadležnosti radne grupe koju formira ministar održivog razvoja i turizma. Radna grupa obrađuje i sistematizuje zahtjeve, pribavlja dodatne podatke i utvrđuje Predlog rang-liste projekata koji ispunjavaju zadate uslove.

Na osnovu utvrđenog Predloga rang-liste, Savjet (Komisija) za predlaganje odluke po Javnom pozivu koju imenuje ministar održivog razvoja i turizma, utvrđuje Predlog odluke o odabiru projekata koji su se kvalifikovali za dobijanje podrške i dodjelu sredstava.

Konačnu Odluku o odabiru projekata donosi ministar održivog razvoja i turizma. Sa podnosiocima zahtjeva za odabrane projekte Ministarstvo održivog razvoja i turizma zaključuje ugovor o međusobnim pravima i obavezama u vezi njihove realizacije.

15. Rok za donošenje odluke

Odluka o odabiru projekata i dodjeli sredstava donijet će se najkasnije u roku 45 dana zatvaranja javnog poziva.

16. Lista korisnika kojima su odobrena sredstva

Lista korisnika kojima su odobrena sredstva sa iznosom i namjenom dodijeljenih sredstava po korisniku bit će objavljena na internet stranicama Ministarstva održivog razvoja i turizma i NTOCG u roku od 15 dana od dana donošenja Odluke o odabiru projekata i dodjeli sredstava.

17. Rok za potpisivanje ugovora

Ministarstvo održivog razvoja i turizma će s odabranim korisnicima potpisati ugovor najkasnije u roku 15 dana od dana objave Odluke o odabiru projekata i dodjeli sredstava.

18. Nadzor

Radna grupa imenovana od strane ministra održivog razvoja i turizma obavlja nadzor nad namjenskim korišćenjem odobrenih sredstava putem pisanog izvještaja sa pratećom dokumentacijom (dokazima o korišćenju sredstava) koje korisnik sredstava u ugovorenom roku dostavlja Ministarstvu.

Po potrebi, obavlja se i dodatni nadzor uvidom u dokumentaciju kod korisnika sredstava.

U slučaju utvrđivanja objektivnih okolnosti koje su uticale na nemogućnost ispunjenja obaveza koje proizlaze iz ovog Programa i koje su utvrđene Ugovorom, korisnik sredstava je dužan odmah o tome obavijestiti Ministarstvo održivog razvoja i turizma pisanim putem.

U slučaju utvrđivanja nepravilnosti u korišćenju odobrenih sredstava, ministar održivog razvoja i turizma donosi Odluku o povratu sredstava, a korisnik je dužan vratiti ista u roku od 15 dana od prijema odluke.

19. Obaveze korisnika su da:

- Potpiše ugovor
- sredstva iskoristiti namjenski
- Ministarstvu održivog razvoja i turizma dostavi finansijski izvještaj o korišćenju sredstava (svih utrošenih sredstava uključujući sredstva uložena od strane korisnika i drugih partnera) sa pratećom dokumentacijom koja potvrđuje navode u izvještaju (kopije računa i ugovora za troškove, fotografije izvršenih radova i drugu dokumentaciju shodno ugovoru)
- dostavi Ministarstvu izvještaj o radu (ostvareni rezultati, press clipping, fotografije, ciljevi, efekti i sl.)
- na zahtjev Ministarstva pruži na uvid i dodatnu naknadno traženu dokumentaciju
- realizuje druge obaveze definisane ugovorom.

Napomena:

Tokom realizacije Programa Ministarstvo i NTOCG zadržavaju pravo njegove izmjene i dopune.